

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Gesto: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILLO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN UR ADNO GLASILLO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI,
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 33

CHICAGO, ILL., PETEK, 16. FEBRUARJA — FRIDAY, FEBRUARY 16, 1934

LETNIK (VOL.) XLIII

Klanje v Avstriji se nadaljuje; število žrtev presega 1000

KRVAVE BITKE NA DUNAJU IN V PODEŽELSKIH MESTIH. — ŠTEVILLO PADLIH PRESEGA 1000. — SOCIJALISTI IMAJO V MNOGIH KRAJIH ŠE NADOBLAST. — PRENAGLJENA POTEZA DOLLFUSSA. — NAPETOST V EVROPI POOSTRENA.

Dunaj, Avstria. — Dollfussova vlada je v sredo izdala poročilo, da ima položaj popolnoma v svojih rokah in da povsod že "vlada mir". To poročilo je tako, kakor so navadno vladna poročila ob podobnih prilikah, da namreč povedo ravno nasprotno temu, kar je res. V osrednjem delu mesta Dunaja sicer v resnici vlada mir, kajti do tam bitka sploh ni dosegla, ker je preštevilno zasedeno od vojaštva, fašističnih heimwehrovcov in policije, toda v predmetnih so se bitke tudi v sredo z ljutostjo nadaljevale. Delavsko stanovanjsko hišo Karl Marx je vojaštvo znova napadlo, ko so pričeli iz nje socialisti streljati na nje.

Poročila o krivih bitkah prihajajo pa tudi iz podeželskih mest in v mnogih krajinah so socialisti še vedno na vrhu, kljub temu, da se zaganjajo proti njim močne čete vojaštva in fašistov. Tako so socialisti z uspehom branijo v mestu Bruck an der Mur, v Steyr in Voitsberg. Znova so prišli v posest mesta Wiener Neustadt, važen industrijski kraj blizu Dunaja. Ako se jim posreči, da obdrže to postojanko, nameravajo poslati svoje čete v ojačenje svojim tovaršem na Dunaju. Enako imajo socialisti v posesti tudi dunajsko mestno plinarno v Leopoldstadt. Govori se, da so pripravljeni, ako bi bili prisiljeni, da se umaknejo od tukaj, pognati v zrak to ogromno tovarno, s čimer bi bil razdejan tudi velik del Dunaja samega.

Koliko žrtev je doslej zahtevala ta civilna vojna, ni mogče ugotoviti. Policijsko poročilo govori, da je bilo do srede opoldne ubitih 131 policistov in vojakov, 200 ranjenih in 200 pogrešanih. Žrteve med civilisti, od katerih je število žensk in otrok, je pa naravnost ogromno; računa se, da jih je padlo mnogo nad tisoč. Po nekaterih krajinah leže trupla kar po cestah.

Vlada s kanclerjem Dollfusom na čelu je sicer odločena, da bo vodila bitko do konca, kajti popuščanje v tem trenutku bi jo pokazalo kot slabotno, vendar pa ni več tako navdušena za brezobzirne nastope, kajki je bila dan prej. Kakor kaže, jo je postal nekoliko groza spričo težkih žrtev, katere je do zdaj civilna vojna zahtevala in katerih sprva gotovo ni pričakovala. Poleg tega pa se je Dollfuss nemalo zameril tudi v inozemstvu, zlasti v Angliji, kjer tvojito laborito znatno moč. Program laboritorij v avstrijskih socialistov je pa eden in isti.

Kakor se splošno sodi, se je kancler Dollfuss usodno prenagli, ko je započel z nastopom proti socialistom. Bržkone pa mu tudi ni preostajalo drugega. Preveč se je nameč udnjal fašističnim heimwehrovcem, zagrizenim in smrtnim sovražnikom socialistov, in oni so mu nato narekovali, kaj ima

PLAČEVANJE CWA DE-LAVCEV

Chicago, Ill. — Za teden, ki se je končal 8. februarja, so se pričeli izdajati čeki CWA delavcem v Cook okraju v ponedeljek. Tozadevni sistem plačevanja se je predvrgačil v toliko, da se bodo oddajali čeki na mestu, kjer so delavci zapošleni, in se ne bodo več pošiljali po pošti. Na ta način je bolj sigurno, da bodo prave osebe dobile ček v roke in se bodo izključila sleparstva, da bi kaka druga oseba prejela ček.

OGROMNI IZDATKI ZA VOJAŠTVO

Tokio, Japonska. — Iz državnega proračuna, ki ga je v toret sprejela japonska poslanska zbornica in ga bo brez dvoma tudi višja zbornica odbila, se jasno razvidijo "mironljubni" nameni Japonske. Celotni izdatki v proračunu so precenjeni na okrog 663 in pol milijona dolarjev. Skoraj polovica te svote, namreč 44 odst., pa je določena v izdatke za vojaštvo. Vojaški krogri so hoteli še več, a finančnemu ministru gre zasluga, da je od prvotne načrte pristrigel vojne izdatke za okrog 120 milijonov dolarjev.

SPORGLED POGODB

Aeroplanske družbe prizadete cd vladne odredbe.

— — —

Washington, D. C. — Število aeroplanskih družb je poslalo proteste vladi, ker je ta pretekli teden objavila, da se vse podrobe za prevažanje zračne pošte razveljavijo. Neka družba je celo pred sodiščem zahtevala sodno prepoved proti tej odredbi vlade. Sodna obravnava se bo vrnila v petek.

Ako se bo sodišče izreklo v prilog vlade, potem se prične zračna pošta s pondeljkom prevažati z vojaškimi aeroplani.

— — —

DELAVKE OGROŽENE OD POŽARA

Chicago, Ill. — Nad 300 delavk v Sebastian izdelovalnici klobukov na 1215 W. Van Buren St. je moralno pretekli terek v najhujši naglici zapustiti delavnico, da so si rešile življene pred požarom, ki je izbruhnil v 4. nadstropju poslopja in se silovito hitro širil. V naglici je večina pri begu pustila v poslopju svoje suknje in denarince. Med delavkami je bilo tudi število Slovenov.

— — —

UKINITEV ODDAJANJA BREZPLAČNIH ŽIVIL

Chicago, Ill. — S 15. februarjem se bo ukinilo oddajanje živil delavcem, ki so zaposleni pri CWA in so dobivali relief ob času, ko so dobili delo. Ta brezplačna živila je preskrbovala vlada in so se do zdaj odajala tudi CWA delavcem, kar pa se bo zdaj prenehalo.

— — —

Lep zasluzek vam nudi kampanja "Amer. Slovenec"!

SVARILO PAPEŽA

Opcarja na vračanje sveta k poganstvu.

— — —

Vatikan. — V svojem govoru pretekli terek, ki ga je nopravil duhovnikom, kateri bo imeli postne pridige v Rimu, je papež Pij izrekel svarilo glede potov, katere je ubral točasni svet. "Pri tem, ko obračam vašo pozornost na tendenco, ki se porajajo v svetu za pospeševanje dobrodelnosti in razveljavijo. Neka družba je celo pred sodiščem zahtevala sodno prepoved proti tej odredbi vlade. Sodna obravnava se bo vrnila v petek.

Ako se bo sodišče izreklo v prilog vlade, potem se prične zračna pošta s pondeljkom prevažati z vojaškimi aeroplani.

— — —

Moskva, Rusija. — Močna sovjetska ledolomilska ladja Čeliuskin je v terek postala žrtev ledeni mas, ki so jo tako poškodovale, da se je pogrenila. Vse moštvo se je k sreči še pravočasno rešilo.

— — —

RESNICA,

ki se ne da nikoli ovreči je,

da brezversko časopisje nikjer in nikoli ne vodi ljudi v cerkev, ne v katoliška društva.

Za versko pozivljenje,

za katoliška društva in vse,

kar je katoliškega, agitira in dela propagando edino le katoliški časopis.

Ko to vemo, zakaj se ne bi zanimali potem za katoliško časopisje?

Kaj smo res taki, da sami sebi nočemo dobro? Menda ja ne?

Potem bi z nami ne bilo nekaj prav. — Ne, ne, saj nismo taki, zato pa vsi agitiramo ta mesec za razširjenje katoliškega lista "Amer. Slovenec"!

KRIŽEM SVETA

— Sangaj, Kitajska. — V sredo so Kitajci praznovali svoje Novo leto. Slučaj je nanesel, da je ravno ta dan nastal v takojšnjem kraju solnčni mrk. Vsled tega mnogi Kitajci napovedujejo, da bo prihodnje leto slabost.

— Berlin, Nemčija. — Nemški Judje so si privočili zopet malo bolj svobodno dihanje. V torek se je tukaj ustanovila njih zveza, ki ima namen, da se bori za prostost Judov, da smo ostati v državi in svobodno kazati svoje prepiranje.

— — —

VIŠEK RAZTRESENOSTI

Berkeley, Cal. — Profesor fizike na tukajšnji univerzi, J. R. Oppenheimer, je star sicer komaj 30 let, a je že pravi tip raztrenenega in pozabljivega profesorja. Pretekli terek zvezcer je vzel neko svojo prijateljico s seboj na vožnjo z avtomobilom. Zunaj mesta je avto ustavljal in izrazil spremljavalni željo, da bi se nekoli sprehodil. Dekle pa ni bila potrebna sprehoda in dovolila mu je, naj gre sam, ona ga bo pa počakala v avtomobilu. Pretekla je ura, dve, štiri ure, profesorja pa še od nikoder. Mimo pride neki policist in dekle mu potoži, kaj se je zgodilo. Policija je odšla na profesorjev dom in tamkaj je našla Oppenheimerja specičega v postelji. — "Ko sem se sprehajal, sem hodil in hodil ter prišel domov in šel naravnost v posteljo. Na dekle sem popolnoma pozabil," je dejal razmišljeni profesor, ko ga je policist zbudil.

— — —

UPORABA PLINA SE ZVJSUJE

Chicago, Ill. — Tekom sedmice zimske sezone je tukajšnja plinska družba, Peoples Gas Light and Coke Co., oddala v mraču odpravil v dolino in v Ljubljano, kjer je povedal: "Da sem mogel v mesto, sem moral čakati in povpraševati, kdo sosedov bi mi posodil obliko. Doma sem si opolnoči skončil in skoraj ni izgledoval, da bi si mogli nabaviti nove. Zato ni čudno, če srečava človek, ki pride v te hribi v doline, samo razcapane in raztrgane prikazni." — Na sresko načelstvo v Ljubljani je bil nedavno poklican neki tamšnji posestnik, ki se pa vabilu ni odzval in šele na ponovni poziv prikrevsal v Ljubljano, kjer je povedal: "Da sem mogel v mesto, sem moral čakati in povpraševati, kdo sosedov bi mi posodil obliko. Doma sem si opolnoči skončil in skoraj ni izgledoval, da bi si mogli nabaviti nove. Zato ni čudno, če srečava človek, ki pride v te hribi v dolino in v Ljubljano in zdaj sem tu."

Ni torej čudno, da se je

v teh hribih silno razpaslo tihotapstvo, kateremu se je pridružila še druga strast. Divjačine je namreč v teh hribih vse polno in so zlasti mlajši postali divji loveci. — Prenaša se največ saharin, ki ga dobavljajo tihotapci večjega kalibra, največ iz Avstrije, katerega izroča posameznikom iz teh hribov, da ga razpečavajo po deželi. Čeprav so za tihotapstvo izrecene naravnosti drakonične kazni, vse skupaj ne zaleže veliko, ker je pač revščina ljudstva prevelika.

— — —

Po živila prihajajo

Kranjska gora, 18. jan. — Na Poljani na Podkorenskem sedlu, se razvija zadnje čase živahen promet z živili, zlasti z mesom in moko. V Avstriji so živila namreč precej dražja kot v Jugoslaviji. Zato prihajajoreveži s Korškega kuščevata na mejo. Avstrijska finančna oblast dovoljuje, da vsak kupi in prenese toliko živil, kolikor jih za svojo osebo potrebuje, naši finančni organi pa ne ovirajo, da bi kdo tudi več nesel s seboj. — Tam onstran meje dobivajo brezposel-

Iz Jugoslavije.

BEDA SILI GORJANCE K TIHOTAPSTVU — ŽALOSTNA SLIKA IZ POLHOGRAJSKIH DOLOMITOV. — IZ AVSTRIJE HODIJO V JUGOSLAVIJO PO ŽIVILA. — SMRTNA KOSA IN DRUGE NEZGODE IZ STARE DOMOVINE.

Tihotapijo

Ljubljana, 30. jan. — Ni jih skoraj lepih krajev, kakor so vrhovi, pobočja, gozdovi in planote v polhograjskih dolomitih, vasice in naselja od Črnejega vrha v tja do Poljanske doline na eno, do Žirov in Logatca na drugo stran. Kdor je katerikrat zašel tja gori, ne bi zlepa pozabil teh ljudi, dobrih, mirnih, trudečih se v potu obrazza za obstanek.

Bili so časi, ko je tudi v teh gori lepih hribih vladalo večničar, kakor so zahvali sa prehodnico, zdaj pa hočejo že legitimacijo s sliko. Ko si bodo vsi oskrbeli legitimacijo, bo spet mrgolelo, tudi

ni malo podpora, a pripravljeni morajo biti, če bi bilo potreba, za kako javno delo. Ta podpora pa zadostuje, da prihajajo od daleč in v masah po cenejše meso in moko. Od začetka jih je kar mrgolelo, tudi

do 200 na dan in jih je prišlo. Obmejni stražniki so zahtevali samo prehodnico, zdaj pa hočejo že legitimacijo s sliko. Ko si bodo vši oskrbeli legitimacijo, bo spet mrgolelo. Našim trgovcem in obrtnikom je pa tudi v korist.

Pristavim, da se zdaj na naši strani tik meje dviga ponosen "Planinski hotel", kjer si vsak lahko dušo priveže. In Avstriji tega ne opuste.

Smrtna kosa

V inosteni na Tirolskem je umrla usmiljenka Ivana Milica Vuga, doma iz Gorice. — V Velenju je umrl Josip Demšič, trgovec in posestnik. — V Trati pri Borovljah je umrl Jožef Ravnik, posestnik, puškar in narodni borec, star 84 let.

Za brezposelne

Na prizadajanje zagorske občine in drugih činiteljev se je v Zagorju pri Hrastniku posrečilo, da so ustanovili dobrodelno kulinjo, kjer bodo brezposelni dobivali opoldne zastavno in okusno hrano. Že ko prvi dan jih je bilo nad 50, v naslednjih par dnevih je pa število kaj kmalu doseglo 150, za kolikor je določeno v načrtu, da se bo kuhalo.

Ljudsko gibanje

Po zadnjem ljudskem štetju (1933) je štela župnija Sv. Benedikt v Slovenskih goricah 2570 duš (leta 1921 pa 2600). Matične knjige kažejo v desetih letih 226 duš prirastka, štetje kaže pa nazadovanje. To pa radi tega, ker se ljudstvo radi revščine izseljuje v druge kraje v Jugoslaviji. — Lani je bilo rojenih 67, umrlo jih je 58, poročenih 23 parov, sv. obhajil 21,000.</p

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VSTANOVljENA 29. NOVEMBERA 1914.

Zedinjenih Držav Sedež: Joliet, Ill.

Severne Amerike Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod: vse za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 1. podpredsednik: Philip Živec, 507 Lime St., Joliet, Ill.
 2. podpredsednik: Katherine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
 Glavni tajnik: Frank J. Wedic, 501 Lime St., Joliet, Ill.
 Blagajnik: John Petrič, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.
 Dušniki: Rev. Joseph Škr, 123 - 57th St., E. Pittsburgh, Pa.
 Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Živec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNJI ODBOR:

Andrew Glavach, 1910 W. 22nd street, Chicago, Ill.
 Jacob Strukel, 1199 N. Broadway St., Joliet, Ill.
 Joseph L. Drašler Jr., 66 - 10th St., No. Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR:

Anton Štrukel, 3rd St., La Salle, Illinois.
 Joseph Paviakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg Station,
 E. Pittsburgh, Pa.
 Mary Kremecz, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja 1933 je D.S.D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnim in posmrtnim ter bolniška podpora v znesku \$106,187.91.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 ali \$1000.00.

V mladinski oddelki se otroci sprejemajo do rojstva pa do 16. leta.

Rojaki(inje). Pristopite k Družbi sv. Družine.

CENTRALIZACIJA SIGUARNA PODPORA — D. S. D. 100% SOLVENTNA.

ZAPISNIK

LETNEGA ZBOROVANJA GLAVNIH URADNIKOV D.S.D.
 DNE 29. JANUARJA 1934.

Kmalu po 8. uri so se zbrali uradnicam, ki niso danes na sobratje gl. uradniki, prvi nadzornik Andrew Glavach, drugi nadzornik Jacob Strukel in tretji nadzornik Joseph L. Drašler ml. Po kratkem pozdravu so pričeli z revizijo knjig tajnika in blagajnika. Pregledali so vse poslovovanje gl. urada. Po končanem delu so se gl. uradniki podali na banko, kjer so pregledali vse listine posojil in premoženje DSD. Izjemoma na nekih listinah neizplačane obresti so našli vse v pravem redu.

Popoldne ob 4. uri se pričnejo gl. uradnikov DSD. Predsednik otvorja sejo z molitvijo. Navzoči so bili sledči: Predsednik Geo. Stonich, tajnik Fr. J. Wedic, blagajnik John Petrič, 1. nadzornik Andrew Glavach, 2. nadz. Jacob Strukel in 3. nadz. Joseph L. Drašler ml. Predsednik vpraša nadzornike, ako so pregledali knjige tajnika in blagajnika in v kakem stanju so jih našli. Predsednik nadz. odbora Andrew Glavach poroča, da so pregledali knjige tajnika in blagajnika in da se popolnoma strinjajo ter počasti tajnika in blagajnika za tako lep red pri knjigah. Drugi nadzornik J. Štrukel poroča, da se popolnoma strinja s poročilom 1. nadzornika, da knjige so res v najlepšem redu, takoreč da boljše ne morejo biti. Tretji nadzornik J. L. Drašler ml. poroča, da se popolnoma strinja s prvim in drugim nadzornikom in da je vse v pravem in lepem redu. Knjige so podpisali in poročilo nadzornikov se odobri.

Poročilo gl. predsednika

Združeni mi sobratje glavnih uradnikov, zbrani danes tukaj v uradu DSD, na letnem zborovanju v vrhu revizije knjig in vsega drugega imetja, ki spada DSD, in v vaš delež.

Predno nadaljujem s svojim poročilom, vam podam svoj bratski pozdrav in vam voščim srečno in zdavo novo leto 1934 vam in vašim družinam, kakov tudi ostalim gl. uradnikom in

Skupni dohodki — Total receipts: \$72,095.34

Preostanek v blagajni dne 1. januarja 1933 (Balance) \$10,600.73

Društva, plačala za ases. (received from lodges on assess.) \$10,600.73

Društva plačala v cent. bolniški oddelki (received from lodges sick fund) 5,778.60

Obresti od čekovnega prometa (int. check account) 6.57

Obresti od čekovnega prometa cent. bolniškega oddelka (int. check account sick fund) 5.57

Obresti od vloga na (int. on savings Joliet Post Office) 40.00

Obresti od (int. 1st mortgage bonds) 202.50

Obresti od (int. 1st mortgage notes) 522.00

Poi. obresti (partial int. Joliet, Ill. improvement bonds) 223.85

Poi. obresti (partial int. Rockdale, Ill. improv. bonds) 174.00

Obresti od (int. Sanitary District of Chicago, Ill. bonds) 270.00

Letni račun D. S. D. od 1. januarja do 31. decembra 1933.

(ANNUAL STATEMENT H. F. S.)

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VSTANOVljENA 29. NOVEMBERA 1914.

Zedinjenih Držav Sedež: Joliet, Ill.

Severne Amerike Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod: vse za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 1. podpredsednik: Philip Živec, 507 Lime St., Joliet, Ill.
 2. podpredsednik: Katherine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.

Glavni tajnik: Frank J. Wedic, 501 Lime St., Joliet, Ill.

Blagajnik: John Petrič, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.

Dušniki: Rev. Joseph Škr, 123 - 57th St., E. Pittsburgh, Pa.

Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Živec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNJI ODBOR:

Andrew Glavach, 1910 W. 22nd street, Chicago, Ill.
 Jacob Strukel, 1199 N. Broadway St., Joliet, Ill.
 Joseph L. Drašler Jr., 66 - 10th St., No. Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR:

Anton Štrukel, 3rd St., La Salle, Illinois.
 Joseph Paviakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg Station,
 E. Pittsburgh, Pa.

Mary Kremecz, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja 1933 je D.S.D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnim in posmrtnim ter bolniška podpora v znesku \$106,187.91.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 ali \$1000.00.

V mladinski oddelki se otroci sprejemajo do rojstva pa do 16. leta.

Rojaki(inje). Pristopite k Družbi sv. Družine.

CENTRALIZACIJA SIGUARNA PODPORA — D. S. D. 100% SOLVENTNA.

PREJELI OD DRUŠTEV — RECEIVED FROM LODGES.										
Dr. štev.	Smrt. sklad	Smrt. sklad	Rezerv. sklad	Pošk. sklad	Disability	Strošk. sklad	Cert. Cert.	Vrh. zdrav.	Skupaj	Stev. nd.
Lodge No.	Mortuary (A)	Mortuary (B)	Reserve	Expense	Expense	Med. Exam.	Med. Exam.	Total	No. memb.	No. res.
1.	\$1,745.16	\$ 875.35	\$ 85.05	\$ 419.70	\$ 946.63	\$11.00	\$ 2.75	\$ 4,085.64	431	105
2.	63.79	—	2.38	7.10	14.91	—	—	88.18	6	1
3.	267.90	57.88	13.02	46.30	97.23	—	—	482.33	36	42
4.	56.90	40.21	2.80	15.30	49.84	1.00	.50	166.55	12	0
5.	93.26	17.16	5.70	20.70	43.47	—	—	180.29	20	23
6.	501.01	234.77	24.72	96.00	217.74	1.50	—	1,075.74	91	93
8.	18.21	23.25	.94	7.80	15.99	—	—	66.19	7	13
10.	38.68	—	1.54	4.20	8.82	—	—	53.24	6	6
11.	455.34	118.41	24.96	76.90	162.24	3.00	.25	841.10	62	80
12.	278.33	443.74	20.39	126.90	301.40	5.00	1.50	1,177.26	145	155
13.	474.34	140.47	26.92	100.80	204.49	4.50	1.25	952.77	78	119
14.	243.03	105.98	14.64	48.30	98.84	—	.50	511.29	20	50
15.	6.68	.52	.38	1.40	2.94	—	—	11.92	0	3
16.	179.56	34.56	9.58	34.70	72.87	—	.50	331.77	27	27
17.	102.91	35.65	5.02	23.30	48.93	1.50	.25	217.56	21	25
18.	46.22	18.72	1.88	9.50	19.95	—	—	96.27	7	7
19.	8.15	125.54	.48	15.00	41.52	2.50	.50	193.70	13	13
20.	—	—	8.71	—	5.50	—	9.00	4.50	68.93	24
	\$4,579.48	\$2,280.92	\$240.40	\$1,059.40	\$2,389.03	\$39.00	\$12.50	\$10,600.73	1006	228
										1234

on reserve) 9.00
 Čeki, kateri niso šli skozi banko (uncashed checks) 252.00

Skupni dohodki — Total receipts \$18,089.82

Skupaj — Total \$90,185.16

Skupni stroški — Total disbursements:

Izplačali za smrtnine (death claims paid) \$ 4,850.00

Izplačali za operacije (operation claims paid) 1,550.00

Izplačali za bolniške in porodne podpore (sick claims paid) 6,237.75

Nagrada za nove člane (commissions for new members) 91.00

Nagrada za ustanovitev novih društev (commission organizing new lodges) 20.00

Dnevi gl. zborovanja in vožnja (Per Diem and travel expense) 148.60

Notarska potrdila (Notary acknowledgments) 1.00

Črni križ pri Hrastovcu

ZGODOVINSKA
POVEST
Dr. O. I.

"Kaj, to delete za mojim hrbotom," pravi Friderik ves bled, "s kom se jaz poročim, je moja srčna stvar, najmanj da bi se vezal z nevesto izbrano od vas."

"Pač boš moral ali pa nisi več moj sin," reče baroninja s povzdignjenim glasom, "potem si izključen iz rodbine Herbersteinov, zapomni si to, moj Friderik."

"Sila nikdar ni dobra in se tudi prisiliti ne dam, storim to, kar mi sreča veleva."

"Ne spolnim tvoje želje, zato ti jamčim jaz," zakriči baroninja ter udari z roko ob mizo, "ne jezi me več, sicer moram misliti, da nisi iz rodu Herbersteinov."

"Mati, jaz vas poznam, ali hočete, da sem nesrečen?"

"Spametuj se in pusti tisto copernico — protestantsko!"

"Nikdar," odgovori Friderik z odločnim glasom.

"Potem nimam več dosti govoriti, žalil si me dosti, ne maram te videti."

Rekši se graščakinja obrne in koraka po dvorani proti svoji sobi.

Mladi graščak je ostal pri vratih kakor odrevnen, bil je bled v obrazu, bojeval je hud duševni boj — na eni strani mati, katero ljubi z vso ljubezno sina; na drugi strani pa njegova Agata, kateri je obljubil zvestobo.

Graščakinja je odšla v svojo sobo in glasno zaprla dveri, znamenje da noči imeti razgovora s svojim sinom.

Mladi graščak je zapustil obednico, ne da bi se dotaknil jedi, ki so bila postavljena na mizo. Odšel je po hodniku s počasnimi koraki v svojo sobo, ki jo je imel na vzhodni strani gradu proti Sv. Lenartu.

Zleknil se je na dolgi leseni s kožuhovino potkriti stol, ki je bil postavljen ob zidu z razgledom proti jugu.

Podprl si je glavo z obema rokama in gledal proti Sv. Rupertu. Storila se je že noč, tam daleč za hribi so se videli še bliksi in slisali votel grom, dež je polagoma ponehaval, rahel vetrič je zapihljal, da so tajnostno zašumele smrekove veje dol ob grajskem zidu.

Zamislil se je v pretekle čase.

Svoje mlade dni je preživel v gradu Hrastovec, šoil se je nato v Mariboru in Gradcu. Ko je bil komaj dvajset let star, umrl mu je oče Ivan baron Herberstein. Mati je ljubila svojega sina z vso močjo materinske ljubezni, a tudi on je bil udan iz celega srca. Razmerje med njima je bilo prav prisrčno, posebno, ker se je skazal mladi graščak kot človek resnega in obenem plemenitega mišljenja.

Prijetno je bilo življenje za mater in sina do tega dne.

Vodstvo uprave obširnih posestev je bilo za že bolj priletno baroninjo težko breme. Zato je bila njena želja, da prevzame sin celo graščino in se oženi. Kot skrbna mati je želela, da si izbere njen sin dobro nevesto, ki bi ugašala tudi njej.

A človeško srce in njegovo čustvovanje ter tuja volja so stvari, ki gredo svoja pota in se prvo ne da lahko drugemu podrediti.

In tako je bilo tudi takaj.

Približno eno uro od Hrastovca proti jugu stoja na precej visokem hribčku gradič znan po imenu Štralek.

Mičeno je poslopje s krasnim pogledom na vinske gorice v Zavrhu in dalje po ravnni proti Sv. Trojici in Antonu. Spodaj pa stoji cerkev Sv. Ruperta in se blesti v odsevu solnca, ki se vpira s svojimi zlatimi žarki v belo steno.

V tem gradiču je stanoval Stefan plemeniti

Nuerberger, katerega predniki so prišli iz Barskega in se naselili v tem kraju. Porochen je bil z Magdaleno Sporer, hčerko tržana Maksa Sporer iz Sv. Lenarta, ki je bila vneta katoličanka. Iz tega zakona se je rodila edina hčerka, ki je dobila pri krstu v cerkvi Sv. Ruperta ime Agata.

Bilo je ljubko dekle, črnih las in kakor srna lepih oči, vitke postave s prijaznim obrazom, ki se moral vsakomur prikupiti.

Z mladim graščakom Ivanom Friderikom Herbersteinom bila sta v istih letih. Njegov oče Ivan Herberstein se je rad razgovarjal s posebnikom na Štraleku kakor tudi njegovim bratom Caharijem Nuerberger, ki je bil eden najuglednejših tržanov v Sv. Lenartu. Tako je naneslo, da sta se tudi mladi Friderik in Agata večkrat videla. Po očetovi smrti je našel mladi graščak večkrat priložnost, obiskati Štefana Nuerberger, ker oče mu je še na smrtni posteli naročil, naj se obrača na plemiča v Štraleku za nasvet, ker je kot priletken mož izkušen v gospodarstvu in ima obširno znanje.

In tako se je zgodilo, da je prišel mladi graščak večkrat na Štralek vpričati gospodarju za to in ono. Naneslo pa je vedno, da je prišla tudi Agata v sobo in se pomudila dalje, kar je bilo navadno. In tudi mlademu graščaku se ni nič posebno mudilo domu; pripetil se je večkrat, da je bila Agata slučajno v vrtu in trgala rožice, ko je šel mladi Herberstein mimo. In da je zaprosil za cvetko, je razumljivo in ravno tako tudi, da mu jo je Agata rada dala in je pri tem sramljivo zarudela ter pripomnila, da naj ne da etveč drugi grajski gospodinci. In mladi par, sam podoba najlepše cvetke, podala sta si roke in Agatina desnica je zastala dalje v graščakov in se malo tresla, iz pogleda obeh pa je bilo povzeti, da se v srcu nekaj vzbuja, kar do sedaj še oba nista spoznala, da jih je prevezel tisti čut, ki se mu reče ljubezen.

Bil je lep pomladanski dan, solnce je razsipalo svoje tople žarke na zeleno naravo, ki se je pokazala v vsej svoji majniški lepoti. Kukavica v zelenem gaju je veselo kukala, naštela je še dolgo vrsto let in drobni ptički po grmiču okrašenim z divno duhetečim cvetjem, so žvrgole takto mične pesmi, da si moral obstati in občudovati Stvarnikovo lepoto.

Iz Sv. Ruperta sem so zapeli zvonovi, veličastno so doneli njih glasovi po dolu in po bujnih vinskih goricah, da si se nehotne zamislil in vžival te rajske melodije; zdaj so ti udarjali vsi s polnim glasom na uho, med njimi največji z močnim basom, a pologoma so šli dalje in se skoraj zgubili v drugo smer, a kmalu so se zopet oglašali in prihajali vedno bližje in bližje, dokler se ti ni zdelo, kakor bi peli tiki pred teboj. Bilo je to ubranje petje, ki mora omehčati srce vsakomur, saj ti glasovi vabijo nas z našimi mislimi tja v sinje višave, kjer je naš nebeski dom.

Po temen logu je stopal po Zgornji Voličini naš znanec mladi graščak Friderik Herberstein. Veselje mu je bilo brati na obrazu, saj tako je gledal v svet in užival lepoto krasnega pomladanskega dne. A zakaj tudi ne, mla in zdrav, bodočnost polna lepih upov je bila pred njim; in tam za gozdom je gledal še streho hrama, kjer prebiva ona, njegova ljubljena Agata. O kajo jo je vzljubil, kako jo spoštuje kot najdražje bitje. A vendar ji je tega ni povedal, da je le ona, ki si jo je zbral za družico svojega življenja. Najti se mora prilika, da ji razodene svojo srčno skrivnost.

(Dalje prih.)

SIRITE "AMER. SLOVENCA"!

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobjo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

O TEM IN ONEM

JEKLO — KOVINA 20. STO LETJA

Uporaba jekla postaja v modernem življenju tako vsestranska, da bi mogli načas imenovati jekleno dobo. Ne le strojna industrija in vse, kar je z njim v zvezi, marveč tudi stavbarstvo, oprema zasebnih stanovanj in kuhinj ter javnih zavodov se vedno bolj poslužuje jekla v vseh njegovih mnogovrstnih kakovostih. Vendava pa, izvzemši strokovnjake, malokdo ve kaj nastančnejšega o tej važni snovi.

Kaj je jeklo? Pod tem pojmom razumejo Nemci (Stahl), Francozi (acier) in Angleži (steel) vsako železo, ki se da brez nadaljnega obdelovanja kovati. Ta široka pojmovna označba se je uveljavila zato, ker je praktično zelo težavno potegniti ostro, nedvoumno pa med kovnim železom in jeklom.

Jeklo pa nikakor ni čisto železo. Kajti čisto železo je tako mehko in ima še toliko drugih neugodnih lastnosti, da za tehnične svrhe skoroda ne prihaja v poštev. Jeklo je namreč zlitina železa, ki so mu primešane razne druge prvine, med temi skoraj vedno ogljik, mangan, silicij, fosfor in žveplo. Mimo teh dodajajo železu za posebne vrste jekla še druge prvine, n. pr. baker, nikel, krom, volfram i. dr.

Na splošno vse te primesi v jeklu ne presegajo par odstotkov. Kljub temu pa ravno ti dodatki odločilno vplivajo na kakovost zlitine, ki dajejo lastnosti jekla in jo usposabljajo v različne svrhe.

Že razmeroma majhen dodatek bakra — 0.2 do 0.3 odstotka — zadostuje, da postane jeklo odporne proti rji in je vsak namaz, s katerim ga prepleškamo. Namaz na takem jeklu pa se ohrani znatno dlje, kakor na jeklu, ki ne vsebuje bakra. Tako, do se dražja cena bakrenega jekla vselej obilo izplača.

Samo rjevarnih jekel sploh ni treba pleskati. A te vrste jekla so tako drage, da prihaja do vpoštev le za prav posebne stavne dele in pa za notranjo opremo.

ALKOHOL — VIR ENERGIJE V BODOČNOSTI

Več nego tri četrtine energije, ki jo človek danes izkorisča, izvirajo iz naftne in premoga. Ta dva vira energije gresta že odločno proti koncu. Nafta imamo morda še za eno pokolenje, premo bo trajal sicer dalj časa, a ga bo čedjalje težje pridobivati. Pri tem potreba človeštva po energiji stalno narašča in ni čudno, da stiče za novimi viri, ki naj bi nadomestili ta dva.

Ne da bi osirali na pridobivanje energije iz atomov in drugih podobnih, danes še fantastičnih virov, lahko rečemo, da nam je na razpolago le vodna, zračna (vetrovna) in sončna (temperaturna).

Jeklo se izdeluje v najrazličnejših kakovostih, ki imajo svoje točno določene označbe. To

turna in svetlobna) sila. A vse te skupaj ne bi rabile po današnjem stanju tehnike niti za proizvajanje polovice vse energije, ki jo potrebuje človek. Vprašanje je, kako bo v tem oziaru v bodočnosti. Vsekakdo ni odveč, da iščejo znanost in neposredni interesanci se drugih virov energije, ki bi bili enostavno uporabni, poceni in tako znatni, da bi lahko vsaj v pretežnem delu nadomestili premog in olje.

Med temi viri utegne imeti še veliko vlogo — alkohol, oziroma rastline. Danes nas zalagajo s silami rastline, ki so že davno izumrle, jutri stopijo na njihovo mesto mogoče žive rastline oziroma alkohol, ki se da pridobivati iz njih. Lajik bo sicer malo začuden glede, da bi mogel alkohol, ki ga spominja samo na alkoholne piščake in njihovo visoko ceno, gnati tudi stroje in avtomobile. V resnici pa čisti alkohol ni samo izborni kurivo, temveč se da pridelovati tudi izredno poceni. Pridobivati se da iz poljubnih sladkornih ali škrbonih tvarin, danes pa ga pridobivajo večinoma iz odpadkov papirnih tovarn, krompirja in neke zelo poceni vrste melase.

Primerilo pa se mi je tudi, da so me v enem dopoldnevnem dvanajstkrat ustavili ter mi pregledali vozilo. Enkrat so me ustavili tudi radi tega, ker nisem pozdravil skupine rjavih srajcev z dignjeno roko. Rjavosrajčniki so tako vpili za mano, da sem rajši ustavil vozilo ter krenil v drugo smer. Sporazum z njimi je bil zelo težak, ker ni umel nihče med njimi angleški, jaz pa govorim le pomanjkljivo nemški. Razumel sem le, da bi se bil moral na njih klic ustaviti ter se opraviti zaradi ne-pozdravljanja z roko. Priporimjam še, da so bili vsi rjavosrajčniki oboroženi s samokreši. Naj bo to pojasnilo resno svarilo vsem, ki kanijo potovati v Nemčijo.

"Kjer so na mizi brezverski, veri sovražni časopisi, ne morete pričakovati katoliškega duha, katoliškega ozračja."

ROJAKI SLOVENCI!

 Kadar želite okskrbiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naseljih države Illinois. Cene zmerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEK
1018 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 1389-R

Andrew Glavach

2210 SO. DAMEN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS

TELEFON CANAL 5889
NA RAZPOLAGO SEM VAM NOČ IN DAN.

Kakor prej, tako še naprej sem vam pripravljen postreči po najboljši ceni. Imam najboljše automobile za pogrebe, krste in ženitovanja ter za vse druge potrebe; najvernejša vožnja, ker zmerom sam vozim. Se vam že v naprej najtopile zahvaljujem za vašo naklonjenost.

Phones: 2575 in 2743

ANTON NEMANICH & SON

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU
IN AMERIKI.

Ustanovljen l. 1895.

Na razpolago noč in dan. Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1002 N. Chicago Street,

Joliet, Illinois

Wednesday & Sunday by appointment

Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5708

Office Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5708

Wednesday & Sunday by appointment

Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5708

Wednesday & Sunday by appointment

Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5708

Wednesday & Sunday by appointment

Residence Tel.: Crawford 8440
If no